

Til ØU

05-09-2013

**Notat om udestående spørgsmål i indstilling om skærpet
delse af sociale klausuler**

Sagsnr.
2013-59893

Dokumentnr.
2013-59893-20

Ved behandlingen af indstillingen om skærpet anvendelse af sociale klausuler den 13. august 2013 var der ønske om bemærkninger til et ændringsforslag fremsat af RV samt om svar på nogle spørgsmål.

Sagsbehandler
Jørgen Tejlgaard
sen

Ændringsforslag fra RV

Indstillingens nuværende at-punkt 1 ønskes ændret til:

at det i udbud af bygge- og anlægsopgaver, hvor lønudgiften skønnes at være mindst 3 mio. kr. og/eller den samlede entreprise skønnes at være mindst 5 mio. kr., stilles krav om beskæftigelse af praktikanter ved arbejdets udførelse.

Den oprindelige beslutning om at kræve praktikårsværk var primært begrundet i et ønske om at skabe uddannelsesmuligheder. Der skal for at der kan kræves praktikårsværk være et uddannelsespotentiale til stede. Ændringsforslaget indebærer et absolut krav om beskæftigelse af praktikanter, når beløbsgrænsen krydses.

Af indstillingen fremgår omvendt, at krav kun kan stilles på baggrund af en konkret vurdering af, om opgaven, der udbydes, har et tilstrækkeligt fagligt indhold til at beskæftige og uddanne praktikanter.

Indføres der med ændringsforslaget et absolut krav, vil det kunne føre til den besynderlige situation, at der på en opgave *uden* uddannelsespotentiale stilles krav om beskæftigelse af praktikanter, eller at kravet ikke er proportionalt ved opgaver med et begrænset uddannelsespotentiale. Sådanne krav vil være umulige at efterleve. Det er derfor i indstillingen foreslået at fastholde, at der skal ske en vurdering af potentialet i de enkelte udbud.

Ændringsforslaget indebærer dernæst, at beløbsgrænserne sænkes fra hhv. 4 og 10 mio. kr. til 3 og 5 mio. kr. Den juridiske vurdering er, at dette er for vidtgående. Der er derfor i indstillingen foreslået at fastholde beløbsgrænserne undtaget for renoveringsopgaver, hvor fagfolk har været vurderet, at det vil være muligt at beskæftige flere praktikanter end der nødvendigvis stilles krav om i dag.

Det er vanskeligt at sige generelt, hvor kravet om proportionalitet sætter grænsen, men den arbejdsgruppe med repræsentanter fra TMF, KFF/KEjd og BIF, der har stået for den tekniske del af indstillingen, er meget tilbøjelig til at gå så vidt. Risikoen er, at kommunen vil over-

Rådhuset, 2. sal, vær.
50/51
1599 København V

Telefon
3366 2230

E-mail
JTP@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800206

www.kk.dk

træde proportionalitetsprincippet, hvilket kan føre til sager i retlige instanser (Klagenævnet for Udbud eller de almindelige domstole).

Det bemærkes, at kommunen i 2012 har gennemført i alt 11 udbud mellem 5 og 10 mio. kr. på bygge- og anlægsområdet. Uddannelsespotentialer i disse udbud er ikke vurderet.

Konklusion: Den samlede vurdering er, at forslaget er juridisk problematisk.

Kan der stilles krav om at KK skal gå ned til 2 mdr. praktikperioder i stedet for at det er valgfrit for forvaltningerne. Hvis der kan stilles krav: Vil det da være hensigtsmæssigt. Og hvis ikke: Hvorfor ?

Indstillingen foreslår at fastholde 6 mdr. som frist for, hvornår der skal stilles krav om beskæftigelse af praktikanter. Det foreslås samtidig, at der skal være mulighed for, at tilbudsgivere frivilligt kan tilbyde beskæftigelse af praktikanter på projekter under tærskelværdierne og af kortere varighed end 6 mdr.

Spørgsmålet har ført til en granskning af udbud på 5 mio. kr. og derover, der er gennemført i KEjd og TMF i 2012. Denne granskning viser, at der er meget få opgaver, der har en kortere løbetid end 6 mdr. og at de opgaver, der har det, helt overvejende ligger langt under de foreslåede tærskelværdier. Dvs. både under tærskelværdierne på 3 og 5 mio. kr. som foreslået af RV, 3 og 8 mio. kr. ved reoveringsopgaver som foreslået af ØKF og 4 og 10 mio. kr. som foreslås fastholdt ved øvrige udbud. En nedsættelse til 2 mdr. vil derfor have ingen eller meget lille betydning.

Hertil kommer betragtninger fremført af LO, 3f og repræsentanter fra erhvervsorganisationerne om, at det kan have tvivlsom værdi for praktikanter med så korte praktikophold i en virksomhed.

På den baggrund fastholdes indstillingens forslag om at fremme kombinationer af krav og frivillighed.

Stilles der krav om praktikpladser i forbindelse med delentrepriser?

Det styrende for, om der stilles krav, er en konkret vurdering af potentialer for beskæftigelse af praktikanter ved en given opgave over beløbsgrænserne. Det gælder uanset, om det er bygge-, anlægs- eller driftsopgaver. Der kan således meget vel stilles krav i forbindelse med delentrepriser, og for at tydeliggøre dette, er der ske der en tilføjelse om dette i tekstafsnittet til det **1. at**. Det normale er dog, at kommunen udbyder samlede entrepriser.

Er der eksempler på, at en entreprenør ikke har leveret de praktikpladser, som er forudsat i kontrakten?

Der er ikke eksempler på misligholdelse, således at bodsinstituttet har været taget i anvendelse. Der er imidlertid eksempler på, at det antal årsværk, der kræves i udbudsmaterialet, er reduceret i den endelige kontrakt. Årsagen hertil er, at hvis entreprenøren vælger at lade en uforudset stor del af arbejdet udføre uden for byggepladsen – typisk i udlandet – vil der ikke kunne stilles krav til den del af entreprisen, fordi det vil stride mod EU's udbudsretlige regler.

Hvordan følger KEjd og TMF/CAN op på, at der leveres det aftalte antal praktikpladser?

Kontrollen sker med udgangspunkt i den plan for beskæftigelse af praktikanter, som entreprenøren skal aflevere til bygherren ved projektets start. Overholdelse af denne plan kontrolleres regelmæssigt på de møder, der holdes mellem bygherre og entreprenør. Skulle der opstå mistanke om, at entreprenøren ikke beskæftiger det oplyste antal praktikanter, vil der blive forlangt dokumentation i form af lønsedler. Når et projekt er færdigt, gøres det op, om entreprenøren har beskæftiget det aftalte antal årsværk. Hvis det ikke er tilfældet, ifalder entreprenøren en bod. Dette er ikke sket indtil nu.

Andre aktørers beløbsgrænser

Staten

Regeringen har if. med finanslov 2013 indgået en aftale med Enhedslisten om, at statslige ordregivere forpligtes til i relevante udbud, efter et 'følg eller forklar' princip, at overveje brug af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler. Identisk med KKs nuværende ordning for sociale klausuler definerer staten relevante udbud, som:

'Bygge- og anlægsudbud samt tjenesteydelsesudbud med driftselementer, hvor kontrakten udføres i Danmark, og som

- a) har en varighed af mindst 6 måneder*
- b) samt en kontraktværdi på mindst 10 mio. kr. eksklusiv moms og/eller minimum 4 mio. kr. i lønsum.'*

Øvrige kommuner

Som baggrundsanalyse til indstillingen har ØKF undersøgt om og hvordan de øvrige kommuner i Region Hovedstaden inddrager sociale hensyn i deres indkøbs- og/eller udbudspolitikker og -strategier. Analysen viser, at ingen andre kommuner i regionen anvender beløbsgrænser, der er lavere end 4 og 10 mio. kr.

Endvidere benytter flere af regionens kommuner sig af en blød formulering om, at 'de arbejder med sociale klausuler', dvs. de ikke har vedtaget faste beløbsgrænser, men gør brug af ad hoc vurderinger.

KL har i foråret 2013 lavet en mindre rundspørge blandt kommunerne om deres brug af sociale klausuler ift. beskæftigelse/ansættelse af praktikanter (uddannelsesklausuler).

Rundspørgen viser, at de fleste kommuner benytter KKs og statens beløbsgrænser på 4/10 mio. kr. ifm. bygge- og anlægsudbud. Ved udbud på tjenesteydelser gøres ofte brug af ad hoc vurderinger, frem for beløbsgrænser.

Konklusionen er, at KK gør det samme som øvrige aktører.

Mærkningsordning for andre opgaver end bygge- og anlægsopgaver

Forslaget om mærkningsordning er begrænset til bygge- og anlægsopgaver, fordi det er her, det praktisk kan lade sig gøre i form af skiltning ved byggestedet. Ordningen foreslås begrænset til praktikanter/lærlinge, fordi det vil møde bred anerkendelse.

Skulle der være ønske om at anvende mærkning bredt, vil der blive udarbejdet en indstilling herom i samarbejde med de relevante forvaltninger.